

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0410U005652

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-10-2010

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захарова Ольга Володимирівна

2. Zakharova Olga Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.11

Назва наукової спеціальності: Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 30-09-2010

Спеціальність за освітою: 8.050102

Місце роботи здобувача: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: 61166, м. Харків, проспект Науки, 9 а

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.055.01

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи,4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.35.51

Тема дисертації:

1. Моделювання макроекономічних процесів в умовах нестационарного середовища
2. Modeling of macroeconomic processes in non-stationary circumstances

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: макроекономічні процеси в умовах нестационарного середовища; мета роботи: розробка комплексу моделей й механізмів оцінки, аналізу та прогнозування динаміки макроекономічних процесів з урахуванням індикаторів нестационарності, що дозволяє формувати ефективні науково-обґрунтовані управлінські рішення; методика дослідження та апаратура: дисперсійний аналіз, кластерний аналіз, методи аналізу часових рядів, факторний аналіз, сингулярне розкладання, методи оцінки частоти гармонік, регресійні та економетричні методи, методи прогнозування тенденцій та амплітуд коливань, методи нелінійної динаміки; теоретичні та практичні результати: концептуально-інструментальний базис моделювання макроекономічних процесів, що на відміну від існуючих засновано на поєднанні положень системної, логістичної, кібернетичної та синергетичної методологій, що базується на запропонованій системі механізмів та дозволяє підвищити ефективність управлінських рішень; модель типізації макроекономічних процесів, що на відміну від існуючих ґрунтується на їх розподілі за ознакою

стаціонарності / нестаціонарності та дає можливість виявити часові, просторові, структурні особливості й характер взаємодії макроекономічних процесів із зовнішнім середовищем; сформована система індикаторів нестаціонарності, відмінною особливістю якої є комплексний розгляд таких характеристик, як біфуркаційність, фрактальність, циклічність, популяційність, ентальпійність та стійкість, що дозволяють врахувати їх вплив на структуру й динаміку макроіндикаторів; моделі оцінки й аналізу структури та прогнозування динаміки макроекономічних процесів, особливістю яких є базування на SSA-методі, що дозволяє отримати якісне розкладання часових рядів на компоненти – тренд, періодики, шум, встановити періоди циклічності, виявити амплітуду коливань, побудувати якісні прогнози; розроблені якісні прогнозні рівні основних макроекономічних показників, що на відміну від існуючих ґрунтуються на моделях циклоутворення й враховують вплив індикаторів нестаціонарності, на базі яких встановлюються адекватні горизонти прогнозування, що дозволяє отримати високоякісні прогнози для часових рядів різної довжини та на їх основі формувати управлінські рішення як відносно планових, так й регуляторних макротраєкторій; предмет і ступінь впровадження: розробки знайшли практичне застосування при формуванні стратегій соціально-економічного розвитку регіонів України та впроваджені в практичну діяльність на підприємствах ЗАТ науково-виробниче підприємство «Інтертек» та ДП «Артемівській спиртовий завод»; сфера використання: управління економічними процесами на різних рівнях ієрархії, макроекономічна політика, навчальний процес.

2. Subject of inquiry: macroeconomic processes in non-stationary circumstances; purpose of work: working out of complex of estimation models and mechanisms, dynamics of macroeconomic processes analyzing and forecasting taking into consideration non-stationary indicators that enables forming of effective science-based management decisions. research technique and instrumentation: disperse analysis, cluster analysis, methods of time series analysis, factor analysis, singular spectrum analysis, methods of harmonic frequency estimation, regression and econometric methods, methods of tendency and amplitude of oscillation forecasting, methods of non-linear dynamics; theoretical and practical results: conceptual and instrumental basis of macroeconomic process modeling that unlike the existing ones is based on combination of thesis of system, logistic, cybernetic and synergetic methodologies that is grounded on the proposed system of mechanisms and enables to enlarge efficiency of management decisions, macroeconomic process typification model that unlike the existing ones is grounded on sorting of them by stationary / non-stationary criterion and enables to determine time, space, structural peculiarities and character of coupling of macroeconomic processes with environment, system of non-stationary indicators is formed, distinctiveness of which is complex consideration of such characteristics as bifurcation, fractality, cyclicity, population, enthalpy and stability that enables taking into account influence of macroindicators on structure and dynamics, models of estimation and analyzing of structure and macroeconomic process dynamics forecasting peculiarity of which is being based on SSA-method that provides qualitative decomposing of time series on compounds – trend, periodicals, noise, enables to determine periods of cyclicity, detect amplitude of oscillation, formulate quality forecasts, quality forecast levels of main macroeconomic indices are worked out that unlike the existing ones are grounded on the cycle making models and take into account influence of non-stationary indicators on the basis of which appropriate horizons of forecasting are specified that provides high-quality forecasts for time series of various length and enables forming of management decisions on their basis both with respect to planned and regulatory macrotrajectories; subject and rate of application: the works out were practically applied in course of strategic social and economic development of regions of Ukraine forming and introduced in practices on enterprises of closed joint-stock company scientific-industrial enterprise “Intertek” and branch establishment “Artemivskyj spyrtovyj zavod”; field of application: management of economic processes on different hierarchy levels, macroeconomic politics, educational process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клебанова Тамара Семенівна

2. Klebanova Tamara Semenivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'яненко Ірина Григорівна

2. Лук'яненко Ірина Григорівна

Кваліфікація: д.е.н., 08.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левицький Станіслав Іванович

2. Левицький Станіслав Іванович

Кваліфікація: к.е.н., 08.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пономаренко Володимир Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пономаренко Володимир Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.